نگاه

بزرگ‌ترین مرکز مالی آسیای مرکزی در آستانه قزاقستان

● درحالی‌که در سال ۲۰۱۵ درآمد شهر آستانه کمتر از ۵۰ میلیارد تنگه (واحد پول قزاقستان) بود؛ سال گذشته میلادی این رقم به بیش از ۴۰۰ میلیارد تنگه رسید. وضعیتی برعکس در دیگر شهر این کشور یعنی آلماتی دیده می‌شود و درآمد خزانه شهری برای دومین سال رو به کاهش رفته است. تحلیلگران اقتصادی معتقدند انتقال قدرت اقتصادی به پایتخت جدید قزاقستان، محیط تجاری پایتخت را آماده راه‌اندازی مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» کرده است.دستور تأسیس مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» را نورسلطان نظربایف، رئیس‌جمهور قزاقستان، در ماه می سال ۲۰۱۵ امضا کرد. وی تأکید کرد این مرکز مالی، هسته زیرساخت مالی قزاقستان و بزرگ‌ترین مرکز مالی در منطقه آسیای مرکزی خواهد بود و برای تحقق این هدف، انتقال قدرت اقتصادی و سرمایه از آلماتی به آستانه را تسریع کرد.اگرچه از یکم جولای سال ۲۰۱۷ ثبت‌نام شرکت‌کنندگان مرکز مالی بین‌المللی شروع خواهد شد و بورس بین‌المللی مرکز مالی بین‌المللی آستانه، اول سپتامبر ۲۰۱۷ شروع به کار خواهد کرد؛ ولی پیش‌بینی می‌شود این مرکز در ژانویه ۲۰۱۷ به بهره‌برداری کامل برسد. در این فاصله مؤسسات کلیدی این مرکز مانند دادگاه مستقل؛ مرکز داوری سرمایه‌گذاری بین‌المللی و بورس شروع به کار خواهند کرد.

اگرچه در ابتدا توسعه مرکز مالی منطقه‌ای آلماتی هدف کلان اقتصادی دولت قزاقستان بود؛ اما بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹ مانع شد و با تغییر سیاست‌های اقتصادی این کشور، تأسیس مرکز نه‌فقط منطقه‌ای بلکه مرکز مالی بین‌المللی آستانه در دستور کار دولت قزاقستان قرار گرفت. این مرکز براساس پنج راهبرد استراتژیک فعالیت می‌کند که اصلی‌ترین آن، رشد بازار سرمایه و خصوصی‌سازی گسترده با بهره‌برداری از صندوق ملی رفاه با نام «سامروق قازینا» است. راهبرد دوم این مرکز، رشد بازار و مدیریت دارایی‌ها، راهبرد سوم، رشد بازار با مدیریت رفاه عمومی و چهارمین راهبرد، رشد بازار خدمات مالی اسلامی در منطقه آسیای میانه است. آخرین و مهم‌ترین راهبرد مرکز مالی بین‌المللی آستانه، تکامل بازار مالی در حوزه تکنولوژی است.

پیش‌بینی می‌شود شرکت‌های داخلی و خارجی بسیاری برای ثبت‌نام مشارکت در مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» اقدام کنند؛ ولی دولت این کشور برای شرکت‌های محلی (قزاقستانی) تسهیلاتی در نظر نگرفته است و می‌کوشد توجه این شرکت‌ها را به بهبود برند و ارتقای مهارت‌های کارکنان معطوف کند تا با تقویت رقابت داخلی، قدرت تولید ملی قزاقستان را بهبود ببخشد.

دولت قزاقستان برای تعیین مدل فعالیت مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» از تجربه مؤسسات مالی بزرگ جهانی مانند نیویورک، لندن، دوبی و سنگاپور بهره جسته است. اگرچه سنگاپور موقعیت جغرافیایی مناسبی برای تجارت بین کشورهای غرب و شرق دارد؛ ولی شهر آستانه نیز در قلب آسیای مرکزی مزیت بزرگ تبدیل‌شدن به مرکز مالی بین‌المللی را دارد.

تأسیس این مرکز برای جذب سرمایه‌های خارجی به قزاقستان با ایجاد محیط جذاب برای خدمات مالی در حوزه اوراق بهادار، یکپارچگی با بازار سرمایه بین‌المللی، همراهی با بازار مالی اسلامی و گسترش خدمات بیمه و بانکی است.

کایرات کیلیمبتاف، رئیس مرکز مالی بین‌المللی «آستانه»، درباره ساختار آینده این مرکز می‌گوید: «این مرکز عرصه حقوقی جدیدی دارد. تمام مذاکرات سرمایه‌گذاری در چارچوب این مرکز خواهد بود. مراکز بزرگ مالی مانند لندن، نیویورک، هنگ‌کنگ و سنگاپور براساس قانون انگلیسی فعالیت می‌کنند. مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» نیز دادگاهی مستقل و جدا از نظام قضائی قزاقستان دارد».

از یکم ژانویه سال ۲۰۱۷ شهروندان کشورهای توسعه‌یافته صنعتی به مدت ۳۰ روز بدون ویزا می‌توانند به قزاقستان سفر کنند و برای کارمندان این مرکز بین‌المللی و خانواده آنان پنج سال روادید صادر می‌شود. همچنین معافیت ۵۰ساله از مالیات بر درآمد شرکت‌ها، مالیات بر درآمد شخصی و مالیات بر زمین و دارایی‌ها در نظر گرفته شده است.

بیشتر خدمات این شرکت نصیب شرکای کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا و آسیای مرکزی و همچنین کشور چین خواهد شد؛ خدماتی که با برترین فناوری جدید در حوزه بورس و براساس تجارب لندن، هنگ‌کنگ و شانگهای کسب شده است. مرکز مالی بین‌المللی «آستانه» تا سال ۲۰۲۰ جزء ۱۰ مرکز مالی آسیایی خواهد شد. ۱۸ هزار شغل ایجاد می‌کند و یک درصد تولید ناخالص داخلی قزاقستان را تأمین خواهد کرد.

چشم‌انداز فعلی «مرکز مالی بین‌المللی آستانه»، بسیاری از مؤسسات جهانی را به مشارکت با این مرکز جلب کرده است و پیش‌بینی می‌شود سایر فعالان بازار مالی جهانی نیز به این مرکز بپیوندند.

رئیس جمهور آمریکا با خروج از توافق پاریس «تهدید کشاورزی» را امضا کرد

تیر خلاص به امنیت غذایی

شرق: خروج ترامپ از توافق‌نامه پاریس، واکنش‌های تندوتیزی را به همراه داشت. از واکنش سران کشورها گرفته تا مدافعان کره زمین. بهانه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، برای خروج از توافق‌نامه پاریس که به‌دنبال کاهش آلایندگی در سطح جهان بود، اشتغال‌زایی بیشتر و افزایش تولید بود. او می‌گوید به بی‌کاری در آمریکا خاتمه می‌دهد، اما اکنون جهان جایی است که بتوان تک‌بُعدی و جزیره‌ای به آن نگریست؟ کارشناسان معتقدند این اقدام ترامپ آثار کوتاه‌مدت و بلندمدتی را به دنبال خواهد داشت. آثاری که از گرم‌شدن و آلودگی بیش‌ازپیش کره زمین آغاز می‌شود و در ادامه حیات در این کره خاکی را در معرض خطر قرار می‌دهد. اکنون امنیت غذایی در مناطق مختلف جهان به هم گره خورده و نمی‌توان نادیده گرفت که ایران هم از این زاویه تحت‌تأثیر قرار می‌گیرد، همان‌گونه که تاکنون تغییر اقلیم هم توانسته بخش عمده‌ای از ایران را در نوردد و خشک‌سالی و در پی آن، زندگی و اقتصاد بسیاری از نواحی کشور را دچار آسیب کند. کم‌آبی، خشک‌سالی و وابستگی ایران به برخی از محصولات غذایی اساسی، نکاتی است که می‌تواند هرآنچه را در جهان رخ می‌دهد، به این کشور پیوند بزند. البته این تنها یک بُعد از ماجراست. اگر کشورهای توسعه‌یافته‌ای مانند آمریکا که از صنایع آلاینده فاصله گرفته بودند، دوباره به این مسیر بازگردند، اقتصاد کشورهای درحال‌توسعه، مانند ایران که هنوز وابسته به سوخت‌های فسیلی است، دچار آسیب می‌شود. دو کارشناس در گفت‌وگو با «شرق» از دیدگاه‌های مختلف، بخشی از ماحصل چنین تصمیمی را از سوی رئیس‌جمهور آمریکا مورد بررسی قرار می‌دهند که در پی می‌آید.

تأثیر یک انتخاب اشتباه

محمد بصیری، عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان در گفت‌وگو با «شرق» از اثرات منفی یک انتخاب اشتباه بر کل جهان می‌گوید. به گفته بصیری، تأثیر انتخاب ترامپ در آمریکا با توجه به اینکه یکی از بزرگ‌ترین کشورهای صنعتی جهان محسوب می‌شود و حجم گازهای گلخانه‌ای تولیدی آن بسیار بالاست، بر جهان محسوس است و می‌تواند مسئله‌آفرین باشد. این استاد دانشگاه می‌افزاید: خروج آمریکا از توافق‌نامه پاریس می‌تواند منتج به استفاده از مواد صنعتی مانند ذغال‌سنگ که محصولی ارزان اما آلاینده است، شود که می‌تواند تلاش مستمر فعالان محیط‌زیست در دهه‌های مختلف را بر باد دهد. بصیری تصریح می‌کند: باید به این نکته توجه کرد که شعار اشتغال‌زایی و تولید در همه جای جهان می‌تواند فریبنده باشد و آسیب به محیط‌زیست را توجیه کند، درحالی‌که می‌توان با صنایع سبز علاوه بر ایجاد اشتغال و گردش تولید، زمین را از آسیب محفوظ داشت.

نوسانات تولید و کشاورزی

او در پاسخ به اینکه اثر این اقدام بر جهان چگونه خواهد بود می‌گوید: ممکن است نتوان برای اقداماتی از این دست، اثرات کوتاه‌مدت متصور شد، اما در بلندمدت این‌گونه اقدامات می‌تواند منجر به افزایش گرمایش زمین شود. با افزایش گرمایش زمین، خشک‌سالی و سیل هم افزون می‌شود که می‌تواند محصولات کشاورزی را متأثر کند. با این اوصاف باید در نظر گرفت که در کوتاه‌مدت آثار این اقدام روی کشوری مانند ایران که خود از خشک‌سالی رنج می‌برد، شاید غیرمستقیم بوده و محسوس نباشد، اما در بلندمدت می‌تواند اثر مستقیم بر اقلیم و امنیت غذایی کشور داشته باشد.

هرچند نمی‌توان دقیقا پیش‌بینی کرد ماحصل این اقدام چه می‌تواند باشد، اما به‌هرحال نوسانات تولید و کشاورزی، در ادامه استمرار این روند به وجود خواهد آمد. بصیری از بعدی دیگر به این مسئله این‌گونه می‌نگرد: کشورهای صنعتی اکنون از تولیدات صنعتی آلاینده فاصله گرفته‌اند و چنین تولیداتی را که توسعه اقتصادی به دنبال خواهد داشت، به کشورهای در حال توسعه مانند ایران سپرده‌اند. حال اگر آمریکا دوباره برای ایجاد اشتغال به گذشته بازگردد، ممکن است محصولات مبتنی بر سوخت و ... در کشورهای در حال توسعه دیگر چندان بازار نداشته باشد.

افت قیمت سوخت‌های فسیلی

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان در بیان نمونه تصریح می‌کند: اگر در آمریکا فرضا فولاد تولید شود، می‌تواند کشوری مانند ایران را متأثر کند، هرچند معتقدم در آمریکا این‌گونه اقدامات باوجودی‌که به بهانه اشتغال‌زایی و توسعه‌خواهی انجام می‌گیرد، با مقاومت‌های بالایی روبه‌رو خواهد شد، اما با فرض وقوع این اتفاقات و بازگشت دوباره کشوری مانند آمریکا به تولید بیشتر نفت و ذغال‌سنگ و سوخت‌های فسیلی؛ و کاهش وابستگی آنها به این محصولات که در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران در دستور کار قرار دارد، این‌گونه محصولات را با افت قیمت روبه‌رو می‌کند. اما به‌هرحال حتی این اقدامات، عمل مقابلی هم دارد. به این معنا که اگر قیمت نفت با افت روبه‌رو شود، دیگر نفت شیل که هزینه بالایی می‌طلبد، تولید نخواهد شد. بنابراین پیش‌بینی آنچه پیرو این اقدام به وجود می‌آید، چندان ساده نیست.

کشاورزی ایران، تحت‌تأثیر خروج آمریکا از پیمان پاریس

عنایت‌الله بیابانی، نایب‌رئیس خانه کشاورز نیز در گفت‌وگو با «شرق» در واکنش به خروج ترامپ از توافق فرانسه می‌گوید: جهان مانند یک دهکده اداره می‌شود و هر اقدامی از سوی هریک از کشورها می‌تواند بر کشورهای دیگر اثرگذار باشد. به گفته بیابانی، نگاه تک‌محوری ترامپ و مخالفت او با نظر بیش از صد کشور در جهان که به این درک رسیده‌اند باید براساس پایداری محیط‌زیست و محصولات کشاورزی، در راستای کاهش آلایندگی در سطح جهان با هدف جلوگیری از گرم‌شدن زمین، اقدام کنند، به جهان آسیب خواهد زد. او ادامه می‌دهد: اگر سیاست‌مداری به پدیده خشک‌شدن زمین و عواقبی که جهان را تهدید می‌کند، بی‌توجه باشد، اولین جایی که از این ناحیه آسیب می‌بیند، بخش کشاورزی خواهد بود. در چنین شرایطی بهترین اقدام آن است که جهان به این نتیجه برسد که باید در مقابل افکار خودخواهانه رهبران جهان ایستادگی کند؛ همان‌گونه که چندین ایالت در آمریکا هم تصمیم گرفته‌اند با این تصمیم ترامپ مقابله کنند و وارد معرکه شوند. نایب‌رئیس خانه کشاورز می‌افزاید: جهان اکنون به‌صورت یک دهکده هدایت می‌شود و نمی‌توان گفت بخشی از کره زمین تنها به همان نقطه تعلق دارد. ما نمی‌توانیم ادعا کنیم جنگل‌های ایران تنها مربوط به ایران است و کشورهای دیگر که به محصولات کشاورزی نیازمند هستند، در آن سهمی ندارند و مشکلاتشان تنها به خودشان مربوط می‌شود. وقتی بیش از یک‌میلیارد و ۲۰۰میلیون نفر در سطح کره زمین با قحطی و گرسنگی دست و پنجه نرم می‌کنند، نمی‌توانیم مدعی باشیم که کشاورزی در یک کشور به این افراد نامرتبط است. بیابانی با بیان اینکه این اقدام ترامپ، تهدیدی برای بخش کشاورزی در سطح جهان خواهد بود، تصریح می‌کند: این اقدام رئیس‌جمهور آمریکا، سیاست‌ها و امنیت جهان را به خطر می‌اندازد.

تصمیم ترامپ، امنیت غذایی ایران را تهدید می‌کند

او تأکید می‌کند که اقدام ترامپ روی ایران هم اثر سوء خواهد داشت و بر همین اساس ادامه می‌دهد: این نکته را باید در نظر داشت که ایران هم به محصولات کشاورزی در سطح جهان وابسته است. همان‌گونه که تغییرات جوی روی ایران اثرگذار بود و بخش کشاورزی را متأثر کرد، باید پذیرفت که این اقدام آمریکا هم می‌تواند روی کشاورزی ایران اثرگذار باشد. به گفته او، تصمیمات نابخردانه برخی رهبران جهان ازجمله ترامپ می‌تواند کشاورزی و امنیت غذایی در ایران را هم تهدید کند.نایب‌رئیس خانه کشاورز می‌افزاید: همه کشورها با یکدیگر مبادله مواد غذایی دارند. ایران هنوز هم یک کشور مبتنی بر کشاورزی است و با وجودی که ایران، اقلیمی متنوع دارد و کشور خاصی برای محصولات کشاورزی به شمار می‌رود، هنوز هم در برخی از محصولات کشاورزی مانند گندم، جو، ذرت و برخی محصولات دیگر دچار مشکل است و کمبود این محصولات می‌تواند ایران را با خطر کمبود امنیت غذایی مواجه کند؛ بنابراین باید همه کشورهای جهان نسبت به تصمیم ترامپ، عکس‌العمل نشان دهند.او تأکید می‌کند: ایران باید براساس ساختارهایی که ممکن است مورد تهدید قرار گیرد و احتمالاتی که کشور را با بحران مواجه می‌کند، برنامه‌ریزی کند.این کارشناس کشاورزی در پاسخ به این پرسش که خروج ترامپ از پیمان پاریس، می‌تواند دنباله‌روهایی را در کشورهای دیگر به همراه داشته باشد، نیز می‌گوید: چنین اتفاقی بعید است. کشورها تصمیم خود را گرفته‌اند و دریافته‌اند تهدیدی که جهان را از این زاویه هدف قرار می‌دهد، بسیار جدی است.

گرسنگی، امنیت جهان را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد

بیابانی تصریح می‌کند: زمانی آمریکا می‌توانست غله تمام جهان را تأمین کند؛ اما اکنون نمی‌تواند. اکنون طوری نیست که یک کشور ادعا کند می‌تواند به دلیل گستردگی و پهناوری و ... فقط به خود و انگیزه‌های خود فکر کند. همه کشورها به خاطر مواد غذایی با یکدیگر در ارتباط هستند و پدیده‌های غیرمنتظره‌ای که در جهان عارض می‌شود، می‌تواند کشورهای مختلف را تحت تأثیر قرار دهد و به‌همین‌دلیل، اغلب کشورها نسبت به چنین پدیده‌هایی واکنش نشان می‌دهند و برای رفع قحطی و گرسنگی مشارکت می‌کنند؛ زیرا همه می‌دانند که گرسنگی روی دیگری دارد و می‌تواند امنیت در سطح جهان را هم تحت تأثیر قرار دهد.

خبر

بانک جهانی پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی ایران را کاهش داد

● **فارس:** بانک جهانی در جدیدترین گزارش خود با اشاره به سلب اعتماد سرمایه‌گذاران خارجی برای ورود به ایران بر اثر تحریم‌های جدید آمریکا در اوایل سال ۲۰۱۷، پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی کشور را ۱.۲ درصد کاهش داد و آن را برای سال جاری میلادی چهار درصد عنوان کرد.

حکم پلمب ۹۴ لیزینگ

● **ایسنا:** فعالیت گسترده لیزینگ‌های غیرمجاز، منتهی به صدور حکم پلمب ۹۴ مورد از این شرکت‌ها شد.لیزینگ‌ها یا شرکت‌های واسپاری ازجمله محل‌های تأمین مالی در حوزه‌های اقتصادی به شمار می‌روند که در سال‌های اخیر تعداد بالایی از آنها در سراسر کشور رشد کرده و فعالیت می‌کنند؛ اما در بین آنها کمتر دیده می‌شود شرکت‌هایی که با مجوز رسمی از بانک مرکزی به‌عنوان مرجع نظارت بر آنها فعال باشند.

پرداخت‌نکردن سود به کاسپینی‌ها با نظر مرجع قضائی انجام شد

● **ایرنا:** مدیر کل نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی گفت: پرداخت‌نشدن سود به سپرده‌گذاران تعاونی‌های ادغام‌شده در کاسپین با نظر مراجع قضائی بوده است.«عباس کمرئی» درباره اینکه سپرده‌گذاران تعاونی‌های ادغام‌شده در کاسپین می‌گویند که سود حساب‌های آنها صفر شده است، اظهار کرد: اصل بحث این است که هشت تعاونی غیرمجاز براساس مصوبه شورای پول و اعتبار منحل شدند، مراحل انحلال را نیز طی کردند و هرکدام هیئت تصفیه دارند.

تغییر مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره بانک تجارت

● با برگزاری مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده بانک تجارت، ترکیب اعضای هیئت‌مدیره این بانک تغییر یافت. به گزارش روابط‌عمومی بانک تجارت، پس از برگزاری مجمع جلسه هیئت‌مدیره این بانک نیز برگزار شد که با تصمیم اعضا، هیبت‌اله سمیع به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره و محمدابراهیم مقدم به‌عنوان نایب‌رئیس هیئت‌مدیره و مدیرعامل این بانک انتخاب شدند.

ادامه از صفحه اول

تأملی در سند ۲۰۳۰ عربستان و سفر ترامپ

در شرایط جدید عربستان اگر بخواهد تولید خود را کم کند و یا با اوپک در جهت کاهش تولید همکاری کند تا قیمت‌ها افزایش یابد (مانند دو اجلاس اخیر اوپک)، بلافاصله تولید نفت شیل در آمریکا افزایش می‌یابد و عربستان سهم بازار خود را خصوصا در آمریکا بیش از پیش از دست می‌دهد و اگر هم بخواهد سهم بازار و میزان صادرات خود را حفظ کند قیمت نفت کاهش پیدا می‌کند و در هر حال درآمد نفتی این کشور کاهش یافته است و همچنین چنانچه گفته شد اهمیت امنیت این کشور برای ایالات متحده کاهش یافته است. لذا به نظر می‌رسد که عربستان با حس و درک این خطر، مجبور شده است از یک سو به فکر تنوع‌بخشی به اقتصاد خود بیفتد و از سوی دیگر راهکارهایی را برای افزایش ضریب امنیتی خود جست‌وجو کند؛ بنابراین عربستان با تنوع‌بخشی به اقتصاد خود از طریق سرمایه‌گذاری بر روی توریسم مذهبی و حمل‌ونقل و معدن می‌خواهد وابستگی به درآمد نفت را کاهش دهد و از طریق توسعه صنایع نظامی می‌خواهد ضریب امنیت خود را افزایش دهد.

ب- دقت در سطور سند چشم‌انداز عربستان نشان می‌دهد که حاکمیت این کشور در شرایطی که در بعد خارجی (چنانچه ذکر شد) با خطر امنیتی مواجه است در داخل هم دچار بحران است؛ تأکیدهایی که در این سند بر روی اشتغال، اهمیت سرمایه انسانی تحصیل‌کرده و حقوق زنان شده است این مطلب را بازتاب می‌دهد بنابراین دولت عربستان مجبور است از طریق متنوع‌سازی اقتصادی و سرمایه‌گذاری بر سایر پتانسیل‌های محدود این کشور، هم کاهش درآمد سرانه ناشی از کاهش درآمد نفتی را جبران کند و هم شغل ایجاد کند.

۲- اما اینکه عربستان تا چه حد خواهد توانست در مسیر اهداف تعیین‌شده در سند چشم‌انداز خود حرکت کند قابل بررسی و تأمل است. تحقق اهدافی چون گسترش روابط اقتصادی با سایر اعضای شورای همکاری خلیج فارس، گسترش بهره‌برداری از معادن و توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل بسیار دور از ذهن به نظر می‌رسد. اولا کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس هم مشکلات سیاسی زیادی با هم دارند و هم پتانسیل همکاری‌های اقتصادی‌شان بسیار محدود است. ثانیا گرچه در این سند به مسئله بهره‌وری هم توجه شده است ولی بعید است عربستان بتواند در تولید کالاها و خدمات با دیگر کشورها رقابت کند و در بازار پررقابت جهانی توفیق داشته باشد. معلوم نیست که سرمایه‌گذاری جهانی نیز حاضر باشد در سایر زمینه‌های غیر از نفت در عربستان سرمایه‌گذاری کند. تنها زمینه‌ای که در سند چشم‌انداز ذکر شده و عربستان به‌طور نسبی در آن موفق خواهد بود گسترش توریسم مذهبی است خصوصا که این زمینه عمدتا مستلزم ساخت‌وساز بنا و مستغلات است و تجربه کشورهای وابسته به تک‌محصولی و گرفتار پدیده نفرین منابع، هم نشان داده است که تنها ساختمان‌سازی و بخش املاک و مستغلات و به عبارتی تولید کالاهای غیرقابل مبادله در سطح بین‌المللی، تا حدودی زمینه گسترش دارد. باید دید عربستان تا چه حد خواهد توانست درآمد توریسم را جایگزین نفت کند.

۳- مسئله عرضه سهام شرکت آرامکو که از زمان انتشار این سند مورد توجه قرار گرفته است نیز مسئله مهمی است. احتمال دارد عربستان بخواهد از این طریق هم منبع مستقلی را برای تأمین کسر بودجه خود فراهم کند و هم از طریق ذی‌نفع‌کردن مستقیم شرکت‌های بزرگ نفتی و خصوصا شرکت‌های آمریکایی در منابع نفتی خود ضریب امنیتی خود را ارتقا دهد.

اما بعد از انتشار این سند عربستان با شانس انتخاب ترامپ مواجه شد و در آمریکا رئیس‌جمهوری بر سر کار آمد که تاجرمسلک و قابل خریداری است. آل سعود در جریان سفر اخیر ترامپ به عربستان در واقع سعی کردند او و سیاست خارجی‌اش را با قراردادهای سنگین خریداری کنند، قراردادهایی که بعضا با سند چشم‌انداز مذکور نیز مطابقت ندارد. اما ترامپ همیشه رئیس‌جمهور آمریکا نخواهد ماند و تهدیدهایی که ذکر شد شتری است که پشت در خانه آل سعود خوابیده است. باید دید تا چه حد خواهند توانست در جهت اهداف سند چشم‌انداز خود حرکت کنند خصوصا که بعضی از اهداف انسانی این سند با ماهیت رژیم آل سعود در تعارض است.
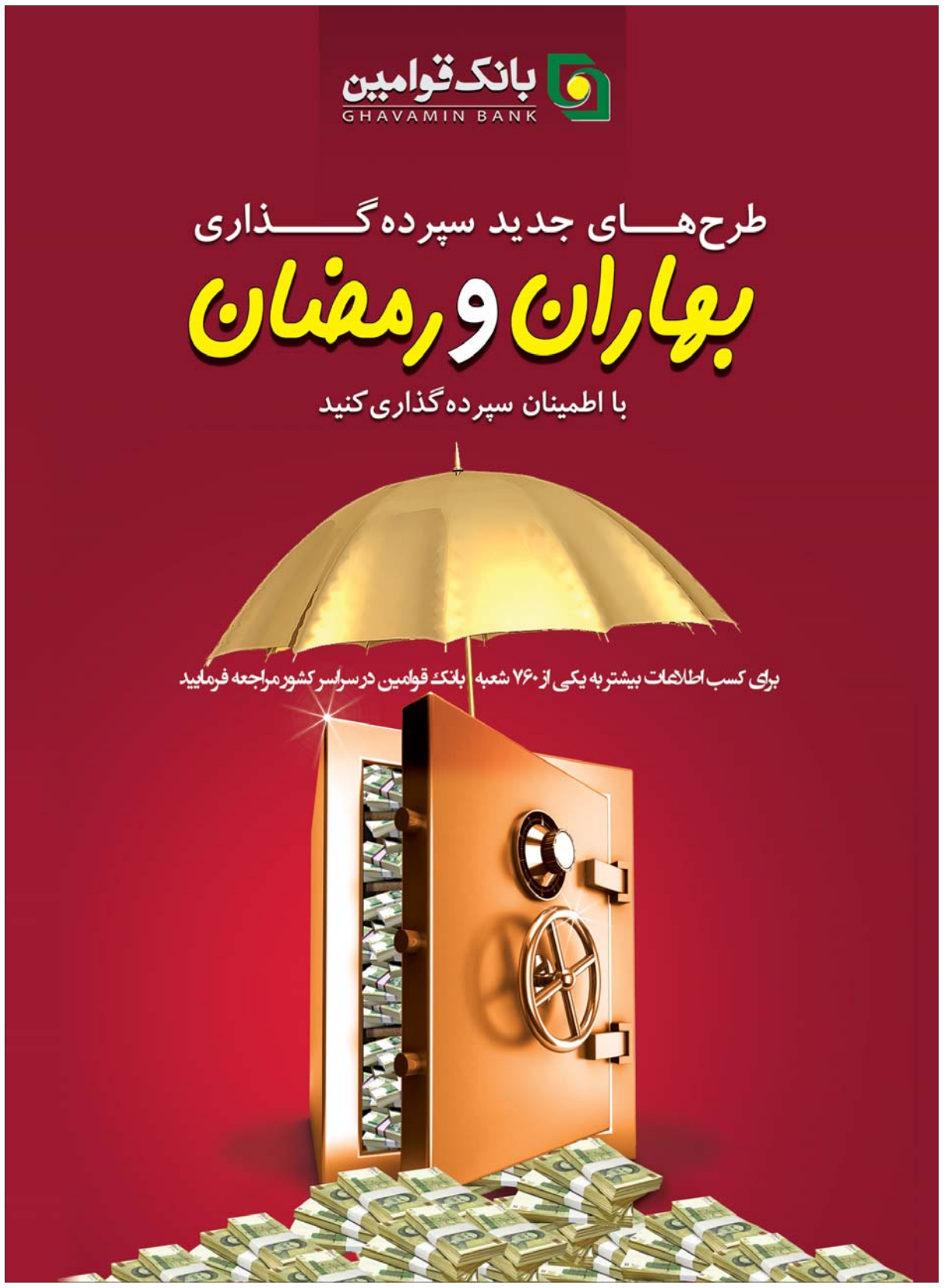
ارتباط با روزنامه شرق
SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR